

GWA ARTIKELSERIE

Titel: Ny aktiebolagslag – krävs förändringar i bolagsordningen?

Rättområde: Bolags- och börsrätt

Författare: Bolags- och börsrättsgruppen – Emelie Terlinder

Datum: 2005-12-19

Nyhetsbrev

Ny aktiebolagslag – krävs förändringar i bolagsordningen?

Den 1 januari 2006 ersätts den nuvarande aktiebolagslagen med en ny lag. Grundprinciperna är desamma i den nya lagen men det införs ett stort antal nyheter av varierande dignitet. Målet med de materiella förändringarna har varit att modernisera lagen och göra den mer flexibel för de skiftande behov som olika aktiebolag har.

Den nya aktiebolagslagen innebär att bolagsordningen kan behöva justeras. Ändringar blir nödvändiga i flertalet publika aktiebolag medan privata aktiebolag endast undantagsvis behöver anpassa sin bolagsordning. Vi vill genom detta nyhetsbrev översiktligt presentera vilka förändringar som kan vara aktuella att genomföra.

Förfarandet

Om en bolagsordning efter utgången av år 2005 strider mot en bestämmelse i den nya lagen, ska styrelsen enligt huvudregeln till första ordinarie bolagsstämma år 2006 lägga fram ett förslag till ändring av bolagsordningen. En bolagsstämma kan

redan före årsskiftet besluta om ändringar i bolagsordningen i enlighet med den nya lagen. I ett sådant stämmobeslut ska anges att ändringen gäller från och med den 1 januari 2006.

Beslut om ändring i bolagsordningen görs i enlighet med sedvanliga majoritetsregler. Det finns alltså inga övergångsbestämmelser som förenklar förfarandet.

Om en föreskrift i bolagsordningen strider mot den nya lagen men inte ändras i samband med första ordinarie bolagsstämma 2006, upphör föreskriften att gälla. Därmed kan bestämmelsen inte läggas till grund för giltiga stämмо- eller styrelsebeslut. Ifrån denna huvudregel finns ett par undantag som närmare kommer att presenteras nedan.

Avstämningsförbehåll

Ett aktiebolag som inte har aktiebrev, utan använder sig av ett datorbaserat kontosystem, kallas med aktiebolagslagens terminologi för avstämningsbolag. För att ett aktiebolag ska få karaktären av avstämningsbolag ska det finnas ett avstämningsförbehåll i bolagsordningen. Begreppet avstämningsförbehåll definieras på ett annorlunda sätt i den nya lagen. Förändringen är inte avsedd att ändra innebörden av begreppet men det kan ändå finnas skäl att ändra bolagsordningen så att förbehållet får en uppdaterad ordalydelse.

Aktiekapitalet

Även fortsättningsvis ska aktiekapitalet uppgå till minst 100 000 kr i privata aktiebolag och minst 500 000 kr i publika aktiebolag. Storleken på aktiekapitalet ska anges i bolagsordningen. I bolagsordningen anges även aktiens nominella belopp. Detta begrepp avskaffas i den nya lagen och i stället talar man om aktiernas kvotvärde. Härmed avses den vid varje tidpunkt rådande kvoten mellan aktiekapitalet och

antalet aktier i bolaget. Kvotvärdet ska inte tas in i bolagsordningen utan räknas fram vid behov. I stället ska uppgiften om antalet aktier anges i bolagsordningen.

Bolagsordningens uppgift om aktiernas nominella belopp förlorar sin betydelse när den nya lagen träder i kraft. För att inte samtliga aktiebolag enbart av detta skäl ska behöva förändra bolagsordningen, har denna fråga särskilt reglerats i införandelagen till den nya aktiebolagslagen. Häri stadgas att föreskrifter i bolagsordningen om aktiers nominella belopp inte behöver tas bort förrän bolaget första gången efter den nya aktiebolagslagens ikraftträdande beslutar om någon annan ändring i bolagsordningen.

Aktieägares rätt vid ökning av aktiekapitalet

Om det i bolagsordningen föreskrivs att aktier av olika slag ska finnas eller kunna ges ut och att aktierna ska ge olika rätt till bolagets tillgångar eller vinst eller att aktierna ska ha olika röstvärde, ska det i föreskriften enligt den nuvarande aktiebolagslagen anges vilken företrädesrätt aktieägarna ska ha vid ökning av aktiekapitalet genom nyemission av aktier. Detta krav kvarstår i den nya lagen men föreskriften ska efter årsskiftet även reglera företrädesrätten vid emission av teckningsoptioner och konvertibler. Vidare ska företrädesrätten inte bara regleras för kontantemissioner utan även för kvittningsemisioner.

Aktiernas överlåtbarhet

Det är mycket vanligt med en föreskrift om *hembud* i bolagsordningen. Detta innebär en begränsning av huvudregeln att en aktie fritt kan överlåtas och förvärvas. Den nya lagen ställer något mer långtgående krav på innehåll i ett hembudsförbehåll. Här har lagstiftaren emellertid valt att i införandelagen föreskriva att förbehåll om hembud som är utformade i enlighet med den nuvarande lagen gäller i framtiden även om de inte uppfyller den nya lagens krav.

Det kan ändå finnas anledning att göra förändringar i hembudsklausulen. Enligt den nuvarande lagen ska en tvist rörande lösningsrätt eller lösenbelopp prövas av tre skiljemän om inte annat anges i bolagsordningen. I den nya lagen är det i stället allmän domstol som är huvudregeln. Om bolaget föredrar att en eventuell tvist prövas av skiljemän, måste en föreskrift om detta tas in i bolagsordningen. Vidare innehåller hembudsförbehåll ibland referenser till aktiernas nominella belopp. Det bör övervägas om hänvisning i stället ska göras till aktiernas kvotvärde eller annat värde.

I den nya lagen öppnas möjligheten för aktiebolag som inte är avstämningsbolag att ta in ett förbehåll om att aktier får överlåtas till en ny ägare endast med bolagets samtycke. Ett sådant *samtyckesförbehåll* är vanligt i aktieägaravtal men kan framöver alltså tas in i bolagsordningen. Detsamma gäller ett så kallat *förköpsförbehåll*. Ett sådant förbehåll är närbesläktat med hembudsförbehåll och innebär att en aktieägare eller någon annan ska erbjudas att köpa en aktie innan den överlåts till en ny ägare.

Bolagsstämma

Rätten att delta

I avstämningsbolag gäller att den som tio dagar före bolagsstämman är upptagen i utskrift av aktieboken, på den så kallade avstämningsdagen, har rätt att delta i stämman. Genom den nya aktiebolagslagen har avstämningsdagen flyttats fram till fem vardagar före bolagsstämman. I bolagsordningen får föreskrivas att avstämningsdagen ska ligga ännu närmare dagen för stämman.

Utomstående närvaro

Med dagens tekniska möjligheter kan man tänka sig att aktieägare erbjuds att delta i bolagsstämman via internet. Risken är då att någon annan står bakom aktieägarens rygg och följer bolagsstämman. Detta bryter mot principen att endast aktieägare har tillträde till en bolagsstämma. Bland annat av detta skäl har i den nya lagen införts en

möjlighet att i bolagsordningen föreskriva att den som inte är aktieägare ska ha rätt att närvara eller på annat sätt följa förhandlingarna vid stämman.

Fullmaktsinsamling

En aktieägare kan låta sig företrädas av ett ombud med fullmakt vid bolagsstämman. Enligt den nuvarande aktiebolagslagen får fullmakter inte samlas in på bolagets bekostnad. Nu öppnas möjligheten att i bolagsordningen ta in en föreskrift om insamlande av fullmakter. En förutsättning är att förfarandet följer en i lagen angiven modell.

Årsstämma

Även den nya lagen skiljer mellan ordinarie och extra bolagsstämma. I den nya lagen införs därtill begreppet årsstämma. Detta är beteckningen på den ordinarie bolagsstämma där redovisningen och revisionsberättelsen ska läggas fram. Begreppet årsstämma kan behöva användas i bolagsordningen.

Ärenden på bolagsstämman

Enligt den nuvarande aktiebolagslagen ska i bolagsordningen anges vilka ärenden som ska förekomma på ordinarie bolagsstämma. Lagstiftaren har valt att ta bort detta krav i den nya aktiebolagslagen eftersom det följer av lagen att dessa ärenden är obligatoriska. Det är alltså möjligt att ta bort denna bestämmelse från bolagsordningen. Det kan emellertid finnas ett värde i att låta bestämmelsen vara kvar, till exempel för det fall att något av ärendena skulle glömmas bort i en kallelse till bolagsstämman. Genom att ärendet finns angivet i bolagsordningen kan det ändå behandlas vid stämman.

Kallelse i publika aktiebolag

För publika bolag ska kallelse ske genom annonsering i Post- och Inrikes Tidningar och en rikstäckande dagstidning. I den nya lagen stadgas att det i bolagsordningen ska anges i vilken dagstidning som annonsering sker.

Styrelse

Enligt den nuvarande aktiebolagslagen ska i bolagsordningen anges tiden för en styrelseledamots uppdrag. I den nya lagen har man tagit intryck av att aktiebolag så gott som uteslutande har en mandattid om ett år. Från den 1 januari 2006 behöver det inte finnas någon uppgift om uppdragstiden i bolagsordningen. I avsaknad av bestämmelse i bolagsordningen gäller ett uppdrag som styrelseledamot till slutet av den första årsstämma som hålls efter det år då styrelseledamoten utsågs. Genom en föreskrift i bolagsordningen kan uppdragstiden utsträckas till maximalt fyra år.

Revisorer

Enligt den nya lagen får revisors mandatperiod vid omval bestämmas till tre i stället för fyra år. Orsaken till detta är EG-kommissionens rekommendation rörande revisorers oberoende. Enligt denna ska den som är huvudansvarig för ett revisionsuppdrag i ett företag bytas ut inom sju år, s k revisorsrotation. Denna rekommendation tar huvudsakligen sikte på aktiebolag av allmänt intresse. Vad som utgör ett sådant företag har överlämnats till Revisorsnämnden att avgöra.

Om det i bolagsordningen förordnas att revisors mandatperiod är fyra år måste den föreskriften tas bort om aktiebolaget har behov av att vid omval göra mandatperioden treårig.

Frivilliga bestämmelser i bolagsordningen

Det kommer även fortsättningsvis vara möjligt att i bolagsordningen ta in föreskrifter som inte följer av aktiebolagslagen. En förutsättning är naturligtvis alltså att föreskrifterna inte strider mot aktiebolagslagen eller mot annan lag eller författning.

Sammanfattning

För publika aktiebolag innebär den nya aktiebolagslagen i de allra flesta fall att bolagsordningen behöver uppdateras. Vad gäller merparten av Sveriges privata aktiebolag är behovet av att omedelbart göra förändringar i bolagsordningen inte så stort. Vi rekommenderar ändå att en översyn genomförs för att säkerställa att den nya lagens bestämmelser inte ställer till onödiga problem. Dessutom medför förändringarna i lagstiftningen nya möjligheter som kan vara värdefulla för det enskilda aktiebolaget att ta vara på.

Med vänlig hälsning

Gärde Wesslau Advokatbyrå